

Al-Wansharishi om kristent plyndringsgods i Sydspanien

Dette kildeuddrag stammer fra et skrift af den berberiske imam al-Wansharishi (ca. 1430-1508) om muslimsk hellig krig, jihad, og drøfter spørgsmålet om, hvilken status plyndringsgods havde, hvis det var erobret af kristne fra muslimer og om muslimer så måtte købe det? Det måtte de ifølge denne muslimske retsudlægning godt, fordi muslimer i 'Krigens hus' var underlagt særlige undtagelsesregler, der skulle gøre det muligt for dem på langt sigt at føre den hellige krig mod kristenheden videre i Spanien. Al-Wansharishi inddrager ældre muslimske kilder – bl.a. kilder af imamen Abu 'Abd-Allah al-Saraqusti, som virkede som imam i Cordoba og Saragossa (død 1084) og den malikitiske imam Ibn al-Qasim fra Nordafrika (død 806). Det menes, at spørgsmålet om den muslimske lovstatus for kristent plyndringsgods skule være rejst af indbyggere fra byen Basta i nærheden af byen Ghalira i perioden omkring 1074-75, hvor kong Alfonso d. 6. af León og Kastilien angreb og udførte plyndringstogter mod Taifakongedømmet Granada.

- 15 Spørgsmålet om køb af de kristnes ejendom fra folkene i Ghalira.

Diskussionen om dette spørgsmål opstod mellem den muslimske retslærde Abu Yahya b. 'Asim og den retskyndige imam Abu 'Abd-Allah al-Saraqusti, må Allah være dem begge nådige og være tilfreds med dem. Teksten fra Abu 'Abd-Allah al-Saraqustis svar til indbyggerne i Basta lyder således:

- 20 Åh, broder og mester, jeg har modtaget jeres breve om sagen fra Ghalera, hvoraf jeg kan forstå, at jeres retsafgørelse om ulovligheden i at købe deres ejendom af de kristne, hviler på den antagelse at de [borgerne i Ghalera] havde en aftale og immunitet fra os i stil med den, som de kristne har, derfor burde vi ikke købe Ghalera borgernes ejendom fra dem, som har plyndret det fra dem.

- 25 Som svar herpå siger vi dette, at hvis I med aftale og immunitet mener det, som shariaen har fastsat om muslimsk ejendoms ukrænkelighed i forhold til andre muslimer, undtaget det, som man frivilligt ville afgive, så er det magtpåliggende for jer, at man ikke må købe fra en kristen noget, som han har taget fra en muslim. Vi opdeler ikke krigsbytte af noget, som vi ved har tilhørt en eller anden muslim, fordi vi er i tvivl om dets muslimske ejer afgav det frivilligt. Teksten for en sådan godkendelse findes, men jeg tror ikke, at I mener, at den passer [på denne sag].

- 30 Hvis I med aftale og immunitet mener den aftale som Amir al-Muslimin (må Allah støtte ham!) indgik med de kristne ved hjælp af en aftale om våbenhvile, og at denne aftale også skulle gælde indbyggerne i Ghalera, fordi de er tyrannens magtområde, så er der delte meninger om dette. Det er fordi, at det før aftalen var sådan, at det var tilladt os at tage de kristnes blod, nakker¹ og ejendom, mens det var forbudt for os at tage blod fra indbyggerne i Ghalera [fordi de var muslimer]. Der er delte meninger om deres ejendoms status: er deres ejendom beskyttet, fordi det tilhører en muslim, eller det tilladt at tage det, fordi det er i krigens hus? Jeg husker ikke, at Malik³ eller nogle af hans elever har en tekst om denne sag. Kun qadien Abu 'Abd-Allah b. al-Hajj nævner det i sin bog al-Nawazil og behandlede det i spørgsmålet om en kristen,

¹ Nakker: at tage de kristne som slaver

² Dar al-harb: Krigens hus; ikke-muslimsk område

³ Malik Ibn Annas: muslimsk retslærd

der bliver muslim og kommer over til os, men hvis han bliver hjemme ⁴og hvis muslimerne kommer ind i hans hus og tager hans ejendom, er det så hans eller krigsbytte? Begge holdninger findes i al-Mudawwana. [Ibn al-Hajj hævder at] den korrekte holdning er, at det forbliver hans og ikke er plyndringsgods, ifølge hadith-teksterne, lyder det, at en muslims ejendom ikke

5 må tages af en anden muslim, medmindre han giver det glad og frivilligt.

Denne formulering er også omdiskuteret for så vidt, at det er os tilladt at tage de kristnes blod, ejendom og nakke, når han bliver muslim er der enighed om at hans blod og nakke er beskyttet, men der er delte meninger om hans ejendom så længe han forbliver i dar al-harb. Hvad angår en muslim, som bekender sig til Allahs enhed og ikke var en vantro, før han blev

10 muslim, har det aldrig været os tilladt at tage hans blod og nakke, på grund af fraværet af noget såsom vantro, der kunne tillade det. Det som gælder for hans blod og nakke, gælder også hans ejendom, fordi det er islam, som giver beskyttelse og "Alt, hvad der tilhører en muslim er ukrænkeligt for en anden muslim, hans blod, hans ære og hans ejendom". Hvordan kan man ligestille en, som nyder fuldstændig beskyttelse med en, som først for nylig har opnået beskyttelse og ikke fuldstændigt? Når man først har fastslået ukrænkeligheden for den ejendom, som

15 tilhører den ægte muslim, så vil vi acceptere dette, indtil det ophæves af virkelige beviser [på det modsatte]. Hans ophold i krigens hus ophæver ikke hans beskyttelse indtil noget bevis kan findes imod ham. [...]

Hvis det er bekræftet at indbyggerne i Ghaleras ejendom var beskyttet, og intet nyt hændte, som gjorde det tilladt, så er dets status ikke den samme som de kristnes ejendom, som kun fik sin beskyttelse ved en særlig aftale [og denne beskyttelse]forhindrer os i at købe det af den, som har taget det fra dem. Det er vores mening i sagen: Der er ingen tvivl om, at de var under de kristnes beskyttelse og havde en aftale med ham⁵. Han brød denne aftale og handlede svigefuldt mod dem. Deres status er derfor den samme som hos den, som er en undersåt af muslimernes imam, som har en aftale med tyrannen og har indgået en våbenhvile med ham for en vis periode. Hvis han ikke overholder aftalen og optræder svigefuldt, går i krig og angriber en gruppe muslimer og tager deres ejendom. Hvad han tager som et resultat af svig og krænkelser af en aftale svarer til, hvad han uden svig tager efter våbenhvileaftalens udløb og derfor er der ikke noget galt i at tillade købet af den slags plyndringsgods fra ham.

30

Om kristent plyndringsgods og muslimsk retslære oversat af M. Pihl efter C. Melville & A. Ubaydli: *Christians and Moors in Spain*, vol. III, Arabic Sources (711-1501), Warminster (1992) s. 80-85.

⁴ I dar al-harb

⁵ Muligvis kong Alfonso d. 6.